

10-žilový, do 1/2 delený (dielny), zuby kalicha štetinkaté, chlpaté. Koruna lievikovitá, sýtožltá, žltobiela, rúrka koruny 7–10 mm dlhá, lem koruny s priemerom 5–7 mm. Šupinky v korunnom hrdle ± okrúhlasté, brvité. Blizna dvojlaločná. Tvrdky vajcovité, ± 4 mm dlhé, hnedozelené, chlpaté, jemne sieťkovano vráskovaté.

Chromozómy: $2n = 14$.

Biológia, pôvod. Terofyt. Hemikryptofyt. Kvitnutie apríl–jún. Pochádza z Prednej Ázie a Kaukazu. V Európe sa častejšie pestuje v botanických záhradách, odkiaľ splnieva.

Rozšírenie na Slovensku. V minulosti na lokalitách: 6. Bratislava, Kapitulská lúka (B o l l a 1856a: 111). 9. Zemianske Podhradie. – Štvrtok (H o l u b y 1869a: 929). – Bošáca (H o l u b y sec. J. K n a p p 1864f: 374). V novej dobe sa tieto údaje neoverili.

11. Symphytum L.

Kostihoj

(SPRACOVALI J. MÁJOVSKÝ, Z. HEGEDŮŠOVÁ)

Trváce byliny celé štetinaté so zvislým, vretenovitým, rozkonáreným koreňom, plazivými podzemkami s hlúzami alebo bez nich. Stonky jednoduché alebo rozkonárené, ryhované, krídlaté od zbiehavých listov. Kvety vo vrcholových dvojjávkoch na vrchole hlavnej stonky a bočných konárov. Kalich zvončekovitý, 5-dielny, diely úzko kopijovité, po odkvitnutí sa zväčšuje. Koruna rúrkovitá, 5-zubá, žltá, fialová, zriedkavo biela (albinizmus), ± zaoblene 5-boká, hrdlo koruny rozšírené, v ústí s 5 kopijovitými, na okraji papilkatými šupinkami, zuby koruny krátko končisté, naspät ohnuté. Šupinky 3-krát také dlhé ako široké. Tyčinky pri našich druhoch všetky v korune uzavreté, striedajú sa so šupinami kratšími alebo o niečo dlhšími ako peľnice, konektív smerom hore predĺžený alebo nezreteľný. Čnelka vyčnieva z korunnej rúrky, blizna nepatrná, guľovitá. Tvrdky sediace na plochom, vyvýšenom lôžku, šikmo vajcovité, s jednou ± ostrou hranou, vráskovaté, holé alebo bradavičnaté, na báze preliačené, s výrazným zhrubnutým golierikovitým prstencom, na dolnej strane s hrebeňovitou šupinou.

Typ rodu: *Symphytum officinale* L. (Lectotypus).

Taxonomická poznámka. Podľa G a m s a (1966) patrí do rodu 10–20 druhov, podľa H e s s a, L a n d o l t a a H i r z e l o v e j (1972) a P a w l o w s k é h o (1963) 17, podľa P o p o v a (1953) 20–25 a podľa W i c k e n s a (1969) až 33 druhov, čo vlastne značí, že vyššie menovaní autori používali rôzne meradlá na rozsah jednotlivých druhov. V Európe z nich rastie len 14 (P a w l o w s k i 1972). Najviac ich je v Malej Ázii až po Irán (19–20) a tu je aj najviac endemitov (9), preto sem umiestňuje väčšina autorov aj centrum rodu.